

Per guardar del sol lo cap
 se tapa bé ab la sombrilla,
 y arremangarse bé sab
 la bonica pantorrilla...
 ¡No es gens tonta la pubilla!

FF

De dijous á dijous

Lo novíssim projecte de reforma del Concordat que projecta establir lo Govern conservador, podem ben dir qu' es lo segon acte de la comedia d' en Maura.

Allò que va barrinar en Cánovas y que duya al pap en S gasta sens poguer' ho vomitar .. ho ha tret l' ardit president dels ministres.

No se li pot negar allò qu' els castellans en diuen «alma».

Pero tant va 'l canti á la font, qu' al fi 's trenca... y aquest novell projecte, podria molt ben ser lo canti d' en Maura.

Els punts qu' abraça lo nou Concordat, encara son poch coneguts; fins que 's llegeixi l' articlet á las Corts no 's poden saber de cert, mes las primicias que 'ns han avansat, ja han mogut ferm rebombori y no 's parla d' altre cosa, perque las relacions qu' han de sostenir l' estat y lo clero, tenen aquí capdal importancia.

Fins ara 'ls capellans han sigut amos per tot arreu.

Y quan semblava que per havers' acabat lo Concordat se tenian de pendrer nous acorts ab la curia romana, se 'ls anavan á tallar las alas, deixant els aixalats, surt lo Govern espanyol ab un projecte que sembla del temps de Felip según.

Tal com rija, es qu' els inquisidors hi han posat la mà.

*
**

Mentres tant á Fransa fin mans y mánegas per' espolsarse 'ls capellans y frares y la fermesa y valentia d' en Combes y d' en Loubet han lograt fer fugir á bandadas els corps d' alas negras, nostres polítics cauhen de bigotis á Roma y 's deixán perdre l' ocasió mes propera per posarl's las peras á quarto.

No podem pensar jamay! que las minorias liberals del Parlament y per sobres de totas la republicana, deixi passar sens fermesestisoradas un projecte tan monstruós, mes estém tan recuits de veure com fan els governats la seva voluntat agarrotant lo pobret país, que no perdém pas la por de mirar d' aquí poch temps, com es la clerigalla, gobernanta d' Espanya, qu' avuy resta ja ajunyida als peus del jesuitisme imperant arreu.

L' instrucció pública, n' es á las mans sevas.

Las escolas de jesuitas y escolapios, s' en emportan lo jovent á sas aulas, mentres 'ls mestres laics han de tancar las classes per falta de deixebles y sobre tot d' emoluments.

Els mellors establiments d' ensenyansa, han passat ja á horas d' arz, de las mans seglars á las de ecle-siástichs ò de monjas, restant sens poguer ni menjar els que no s' entregan á sas urpas.

Y l' instrucció n' es basa fonamental; cria 'ls homens y donas del porvenir y d' aquí poch anys... tothom tindrà l' educació capellanesca.

Molts qu' es diuen hi son liberals y republicans, fan anar els noys y noyas als jesuitas, als escolapios, ó be á las monjas .. que n' hi ha una plaga.

*
**

Parlèm ara, per ferho avinent de las explotacions religiós-industrials qu' han pres tan ferma volada, sobre tot á Barcelona.

Son innombrables els establiments religiosos qu' explotan industrias ab greu perjudici de la classe treballadora que 's trova sense feynas.

Exents de pagar tributs al Estat, aprofitantsen moltes vegadas del treball de menors d' edat, fan aquestas casas una competencia aclaparadora, causantne la ruina als industrials que volen pagar á son preu la ma d' obra, lloguers de casa, y demés gastos que té á son encàrrech l' industriaal.

Aquesta desmoralisació, recau preferentment damunt del treball de las donas, qu' aprofitan els vagars de las feynas casulanas per guanyar un petit jornalet ajudant á portar la casa, acaparant diferents convents lo treball de camiserías, de géneros de punt y tota mena d' acabats qu' els fan á preu de impossible competencia ab a gent honrada que dels fruits de son quefer ha de viure.

Aixó que deuria ser privat, es fonamenta cada día més.

Es una epidemia.

Y molts industrials ben coneguts de tot Barcelona p'egan sos tallers y deixan de dar feyna á mans, per convertir en protectors, nosaltres en diríam especuladors, de las casas santas que fan una explotació dels menors d' edat fomentant indirectament la població dels burdells.

*
**

No cal dir res del modo y manera com tenen en son poder 'ls establiments públichs de la Ciutat... ahont no 's trova obra benéfica, casa de salut ó dispensari, que no sia cuydat per las monjas.

Sortiu p' els carrers, pegueu llambregada per las vías del ensanxe, guayteu las novas arterias de la comtal Ciutat, per tot arreu trovarèu capellans y convents instituts de religió disfrassats de mils formas diferentas per sostenir una propaganda activa y sens trevas.

Qui no ho sapigués ben de cert, podria creuers que tan sols en aquesta gent radican els sentiments bons y filantrópichs.

¿Aixó es veritat?

Ben cert que no.

Lo qu' hi ha aquí, es que tot lo que no surt de la seva iniciativa ò no cau en sas mans, jau ofegat tot desseguida y mor consumit per la anemia de la vuidor que fan a son entorn, la gent del diner.

D' aquí que feya falta la ma ferma d' un govern qu' aprofités l' ocasió d' ofegar d' arrel tanta osadia prenent per mirall la Fransa... y ens topém ab lo govern d' en Maura, qu' ab llustres de mirar en devant, lligat de peu y mans, entrega al país als sayons per' que l' escarneixin.

*
**

A la darrera hora, hem pogut llegir lo text del novell Concordat, firmat per Monsenyor Rinaldini y 'l ministre d' Estat Sr. Rodriguez Sampedro, ab totas las sevas creus apuntadas.

Bona rahó ha tingut lo qui ha dit:

Desd' ara, tots 'ls frares podran ferse espanyols y tots els espanyols tindran de serne frares.

¡Tocin á rebato... republicans á defensarse! ¡Aquí es l' enemich!

CALIXTE PÍ Y XARAU.

LA VUYTADA

Un dels actes qu' en la Historia del sigle XX més serà elogiat per los fills nostres y pe 'ls nets que seguirán, es l' haver posat la lápida en la paret de la llar que veje neixe al insigne Don Francisco Pi y Margall, de grans catalans modelo que, com tots 'ls homes grans, (sino tots, la majoria, segons tothom prou ho sap) vá neixer en humil casa d' un carrer abandonat.

La manifestació digne de nostra excelsa ciutat envers al excels patrici, al polítich exemplar, conseqüent en sas ideas, excessivament honrat, modestíssim en sa vida, y sabi com pochs n' hi hán, es una proba inductable de que tots 'ls habitants de fora y dins Barcelona sabém portarnos com cal á tot poble que camina via del Progés enllá quan se tracta de dar gloria á 'n els séus fills més preclars prescindint tots de l' *ideya*; ja que vá donarse 'l cas en l' acte aqueix de diumenge

que igual váren pëndrehi part 'ls que son sinalagmátichs, etcetra... bilaterals, que 'ls partidaris de 'n Cárlos que també 's ván federant acullits á la senyera de l' Autonomia ¡es clar! perque de 'n Pi las doctrinas son dictadas per cor franch y ofegan las mesquinesas que s' ensenyoreixen tant dels anhels y ambicions bojas dels polítichs per etzar que infestan la nostra terra ab sas condicions orals, cuydantse sols de la forma, del efecte magistral de tal ó de qual concepte, *calembourg* ó equivoch fals, fent cas omis ¡ay! del fondo, del profit que pot donar la defensa de la vida dels pobles que al enfrónt ván del Avens, qu' es la divisa dels grans pensadors, gogants que com en Pi sobrepujan, mort y tot, demunt dels caps de tants polítichs de *pega* que no més volen medrar á la sombra d' un Cassino ó d' un cacich al costat.

Aixó explica l' entussiasme de tots 'ls manifestants

que s' honraren ells, honrantlo al ilustre Pi y Margall. Pro un bell entussiasme sério; res de baladronejar; fou manifestació muda que deya parlant molt alt, que 'ls homes com en Pi moren; més, com més se vá allunyant la fetxa de la mort seva, més aumenta y creix per graus lo carinyo á las ideas del gran Pi, del immortal defensor de Catalunya ab 'ls seus vastísimos plans d' una Autonomia filla d' amor desinteressat als fills tots de nostra terra que 'ns volia com germans.

Més, molt més se mereixia com á tribut consagrat á la memoria per sempre del únich republicá qu' enlassava la República ab 'ls sentiments grabats de Llibertat ben entesa, Igualtat de miras lleals y Fraternitat ingénua entre tots estats y rams.

LA TOMASA vá associarse á n' aquell acte pensant que un sagrat deber cumplía recordant á en Pi y Margall.

PEPET DEL CARRIL

Días de sang

Malmés, perdut y cansat de lluytar sense esperansa, lo poble al carrer se llansa al sant crit de ¡Llibertat! Y al fervorós entussiasme, per lliurars' de la opresió, desafia 'l plom traydó ab un coratje que pasma Y lluyta, crida y protesta, cansat de sa trista sort, y camina vers la mort com si anés vers una festa. Sens un ay de dolor greu, generós y temerari, rega ab sang lo seu calvari, com Jesús, lo fill de Deu La fangada pedregosa qu' ahí regava ab suhó, avuy la rega milló

ab sa propia sang preciosa y en tan ell salva perills ab forsa desesperada, en sa llar la fam malvada va devorant los seus fills

En sa llar los seus fills ploran plens de fam, y de recel y aixecant las mans al cel un mos de pa á Deu imploran. Mes qui pot calmar son plor no fa cas de sos gemechs y aixis se perden sos prechs en la més negra tristor

Sols la forsa, aqueixa lley repugnant y esgarrifosa, ab sa garra poderosa á tants mals posa remey. Mes lo remey qu' ella posa, casi sempre es el mateix,

estrangula al que sofreix y ajuda á n' al que reposa. Los crits de rabia y de gana del infelis que gemega la forsa sempre 'ls ofega en un mar de sang humana Sang prestada y generosa que 'l poble escampa gojós... llevar que en un jorn ditxós ha de germiná ufanosa Y lo jorn qu' ella germini tindrán fi las sevas penas y 's trencarán las cadenas acabant son extermini. En tant no arrivi aquest jorn per tot sempre 'l farà torsa la lley de la bruta forsa que domina el seu entorn.

EMILI REIMBAU PLANAS

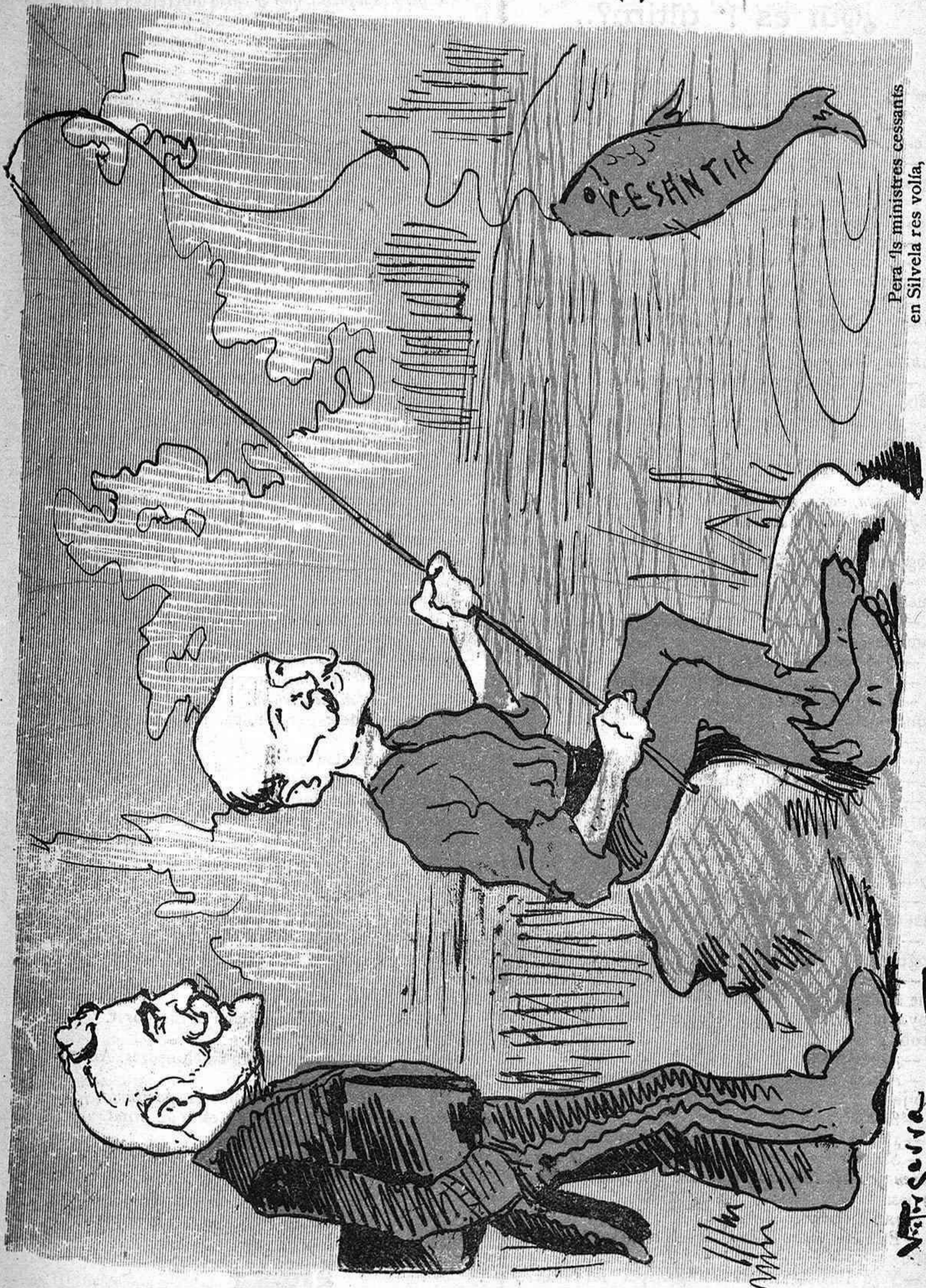
No hay mal...

—Se veu que no tens calor, que no 'm parlas d' anà als banys.

—¡Ben fresch qu' estich! No veus que no passa día sense que la teva mare 'm tiri la geladora pe 'l cap,

Premi... al treball (?)

Pera 'ls ministres cessants
en Silvela res volia,
pero ab tot ara l' Urzaiz
ha pescat la cessantia.

Vitor Serra

¿Qui es l' últim?..

—¿Y are?.. qualsevol creuria al véurer tanta gent que no raja cap més font á Barcelona! Ves á quina hora tornaré á casa.

—Eh, noya, ¿qu' hem de fer?.. Vagi á fer nosa á un altre lloch.

—Uy, filla, si que lí cou. ¿Que potser l' he trepitjada que crida d' aquest modo?..

—Vosté dirà.

—Es que si li he ratllat las sabatas, las hi faré enllustrar de nou.

—¿Que 'n té poca de solta! Ab prou feynas deu saber atipar pardals y vé á cridar més que 'ls altres.

—Vamos, señores, un poco de silencio, que aquí al cuarto pis hay malatts.

—Miris, don Municipal, aquesta no quiere ir allí baix.

—Qué no quiere formar?.. no faltaba más. Au, tu, á fer cola.

—No toqui per aixó. ¿Que 's pensa que no tinch orell?..

—Vaya, vaya, fuera romances y póngase V. en fila si quiere llenar la ampolla.

—Ah, si; fugiu tots que ve la Russia. Aquets no poguent fer córrer los dits ja no te rahó ningú.

—Creguim, noya, vingui aquí si no li pendrán lo puesto.

—A n' aquí baix m' haig de posar?.. si que 'n tenim per estona.

—Qué vol ferhi... s' ha de patir.

—¿Y tota aquesta gent té qu' omplir?

—No ho sé, potser han de vuidar, ja los ho preguntarem.

—Ay, fill, no se 'm rifi.

—Vamos, dona, no tingui tant mal génit.

—¡Hola, Pepeta! tú també per aquets barris?..

—¿Y ara?.. d' ahont surts bona pessa? ja 'm creya qu' erats morta.

—Gracias á Deu encare bellugo.

—Y donchs, ¿ahont t' has ficat que no se 't veu en lloch?..

—Es perque no serveixo á casa de la senyora Manela.

—¿Ja has tornat á cambiar? Semblas un cubell de lloguer, que no está vuit días á una mateixa casa.

—¿Que vols ferhi, si estich de pega? No 't pensis que á la d' ara hi espatlli gayres llensols, perque noya, tot lo dia menjan tocino y á n' á mí no 'm proba gayre.

—¿Que vols dir que ja matan?

—A casa 's mata tot l' any, perque 'l senyor fa de meje.

—Sempre serás plaga.

—¿Y ara?.. qu' es aquell escándol d' allí baix?

—Señores no rompan filas, que no es res; es el aprendiz de la taberna que le han dado una bolea en lo nas.

—¡Ay Deu meu, si la sanch li va á raig fet!

—Está clar, si se lo han dejado como un tomate al caliu.

—Y ¿qui ha sigui?.. ¿Aquell ganapia del fuster?.. Gran mal s' en fa de pegá á una criatura.

—Si pero es aquello, que el chico morrejaba l' aixeta y se conoce que el otro no quiere b. as de ningú.

—¿Y per aixó li ha pegat?.. Vamos, home, no s' arrambi tant.

—Que té por que l' escarboti?..

—Deixal estar, si es un ordinari. Vaja una cara per ferne un nas.

—Vamos, ahora son ustedes los que 's barallan?..

—Pero, escolti, que 'n enim per molt rato d' estar aquí plantats?.. Jo ja 'm canso. Pórtins una cadira.

—Segui al suelo, que si cau no pendrà mal.

—Gracias, home. Per seure en aquest sofá no necessito lo seu premis.

—Escolti: encare com no fregan l' aixeta ab diacolón, qu' a ló tira y potser rajaría més.

—Se conoce que ustedes están de llomillo y lo qu' es yo ya quisiera estar á casa.

—Que i' has entes?..

—No li contestis, ó si no encare te faría créurer que la mare de Deu 's díu Joana.

—Qui es l' últim?

—Aquí, noya, al lado de esta chica.

—A costat d' aquesta mossa?

—¿Y ara! ¿Que ho díu per mí aixó de mossa?

—¿Perquè? ¿qu' es cap mal?

—Vosté deu ser la mossa! Ahont va aquesta poca vergonya!

—Vamos, señores.

—No 'm toqui ¿ho sent? ó si no li arrenco 'l monyo.

—Déixam anar que 'm fas mal.

—¡Malehidal!.. quina esgarrapada que m' ha dat.

—Ara va be.

—¡Adiós! Ya se ha roto el jarro.

—Miris que s' arrencan lo postís.

—¡Eh, chicas, al cuartelillo!

—T' haig de deixar com nova. Déixim, vosté, no 'm toqui.

—Déixila, si es tan maca.

—¿A mi 'm vols pegar?

—Acostat, que 't posaré com un lliri.

—¿A mi? ¡Ay bona nina!

—¡Voltalas!

—Tú, marrech que callèm.

—¡Ay!

—¡Bruixa!..

—Vamos, separarse.

—Sepáritas, home.

—Si parece que están engañadas... ¿No volen dejarse? Pues, noy, acerca la galleda... Sistema Kneipp.

—B' étoll ¡guindilla! mira com m' ha posat.

—Noyas, que callèm.

—No vuy ¿ho sap? Se 'n farà cinch pedras. Aném Pepeta, vaig á donarne part.

—¿Qui vos é?.. S ha acabat la paciencia. ¡Al cuartelillo! así otra vez sabrá qui es la autoritat.

SANTIAGO BOY

ANYORANSA

La terra dorm un somni d' aubriagansa
baix lo tupit mantell de la nit negra,
é indolenta esbargeix sa rica aroma,
al incert parpalleig de las estrellas

A voltas s' estremeix y apar mormura,
baixet, uns mots ab vaga incoherencia
y un perfum mes intens satura l' ayre,
que porta 'l pler arreu y 'l pulmó omplena.

En ritme misteriós, los arbres mouhen
las branca, que sabrosos fruits ostentan
y entre las onas de néctar dolcíssim
que l' oreig dú, ab delectació 's rabejan.

De mon jardí en la font mormuradora,
que com fidel spill, lo cel reflecta,
la grata solitud de la nit miro
perdut lo pensament, l' ánima atreta

La calma serenosa que tot guarda,
l' abonansada pau que per tot regna,
me fa estremir de goig; en torn meu volta
una ilusió volguda, lissongera ..

No anyoro no, los bells colors del auba,
ni 'l monument de vida qu' ella enmena,
los brillants raigs qu' arreu escampa pródiga
escarni son pera l' ánima meval

Ab un sospir amarch quan veig venirla,
preludiant las aspresas que 'm presenta,
l' acullo jo. quan desd' el bosch la crida
l' aucell festiu ab sa complanta bella

Un nús m' apreta fort aquí en la gola,
y á pesar meu mormuro en anatema
¡Oh auba porpurina may vinguesses!
¡Nit quieta! ¿per qué á fugir t aprestas?

Tu que á mon pit sols dur dolsa bonansa
migrat consol que lo nou día 'm nega...
tu que 'm presentas, malgrat siga en somnis,
á l' hermosa que tant me neguiteja.

¿Perqué negarme vols, una esperansa
qu' encare que mentida 'm satisfeya,
y en brassos del dolor, un' altre volta
tornas á endinsarme ab sanya cruhenta?

¡Oh nit abonansada y magestuosa,
consol dels tristos com digué un poeta! .
¿Per qué ensemps no extens ton superb manto
pera cubrir las humanas miserias?

¡Mon cor sumit en mitj traidoras ansias,
Ab quant y quant fervor son prech t' eleva!..
¡En negre nit profunda l' anyoransa,
solicita sumeix, sumeix per sempre!

Quedarà fundament reconeguda
tota l' humanitat, si, tota entera. .
¡L' aventura anhelada aquí no 's trova
no hi ha goig positiu aquí en la terra!

ANTONI ROQUETA

Contradicció á Deu (1)

Xinxas, piojos escarbats,
mosquits, grills, la filoxera,
ratolins de claveguera.

moscas, cuchs y rat-penats.
¿No es cert qu' inspiran al home
després de fástich malicia?

puig son bestias que ab cobdicia
sols causan dany tot fent broma

Jo per xó penso á vegadas
que Deu al formar la terra
feu (per més qu' éll res esguerra)
gran munió d' etzegalladas.

Per mi, la piramidal,
la mes gran de totas ellas,
no está en fer á cap d' aquellas
bestias que nomeno á dalt

Sinó que sols consisteix
la primera pasterada
en certa cosa afrontada
que tot home l' aburreix

Las pussas; está en las pussas
l' esguerro mes gran de Deu,
puig be prou tothom sabeu
que son unas gamarussas.

Quan un home fent l' amor
á una nineta 's delecta,

y una pussa ab mal respecte
li pica en la esquena fort,
com no pot al devant d' ella
gratarse — ¡Vatúa nada!—

l' home aguanta y de passada
la pussa li fa la estella

Altres cops per mes batussa
hi ha qui 's trova en un café,
pareixent tranquil, seré,
mentres se 'l menja una pussa,

Y en el llit, oh, lector meu!
¿qui no 'n te molts ó pocas
de pussas ab bonas bocas
que 'l rossegan p' el fart seu?

Ves si 'n son de gamarussas
totas las pussas, macatxo,
que si un home está borrarxo
li dihen que porta pussas.

Xinxas, piojos, escarbats,
mosquits, grills, la filoxera,
ratolins de claveguera,
moscas, cuchs y ratpenats...

Tots els animals que hi ha,
siguin de bosch ó de catre,
la dona los pot combatre
sens que s' hagi d' esforsá;

Pero las pussas... xiflat
de qui sols vulgui desferlas!
Per xó dich que Deu al ferlas
va fér una.. barbaritat.

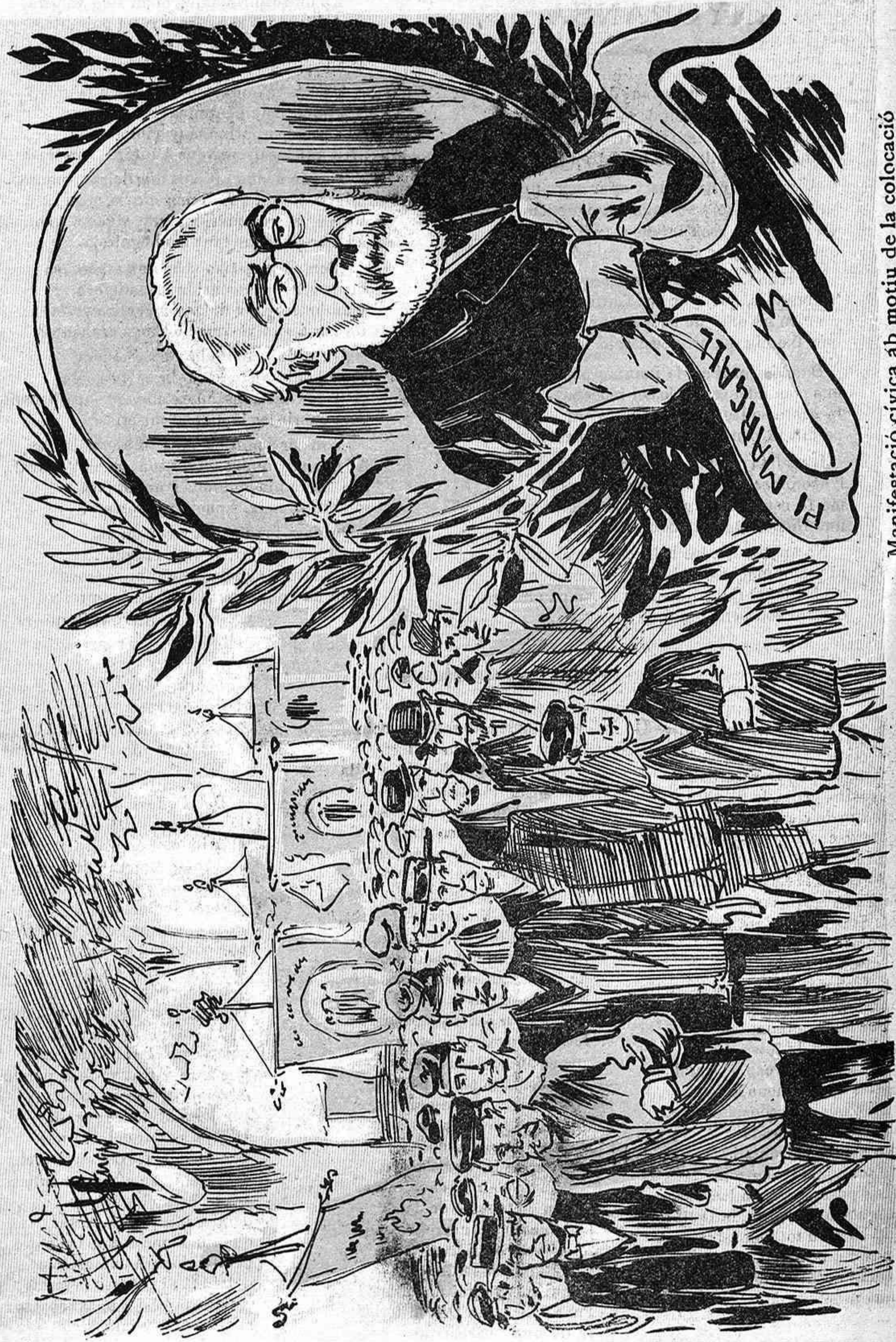
D' amor y d' humor

Deixi que li probi ara
lo molt que l' estimo Pura,
Déixim contemplá sa cara
embabiat com un criatura:
té uns llabis com dos clavells
després de descapullar,
Fins molt fins y tan vermells
que convidan á besar;
té tan xamosos els ulls
que si 'ls miro fit á fit
la sang comensa á darm' bulls,
y al fi 'm quedo tan rostit
com va quedarhi aquell sant
que amb virtut y fé á parellas,
deya qu' el 'nessin tombant
per demunt de las graellas
Déixim parlar del seu nas
que sembla fet per encárrech,
deixim qu' en el nostre enllás...
ara li fasin el mánech;
deixim mirá sas manetas
que son blancas com las natas,
deixim donarli expresions;
deixim... si pot tres pessetas
perque 'm posi á unas sabatas
mitjas solas y talóns.

RAMPALLS

JOSEPH ABELLA BERRÓN

(1) Sense volguerlo oféndrer ¿eh?
que consti. (N. del A)

Manifestació cívica ab motiu de la colocació de la làpida commemorativa en honor al immortal patrià, fill de Barcelona, D. Francisco Pi y Margall.

Maniobras gimnásticas á càrrech dels currents al popular Pabellón de verano, instalat ab éxit á la Rambla de Catalunya.

Ab tres días el ministre de la nostra Agricultura s'ha engolít setze banquetes, déu *lunchs* y un cabàs de fruita.

TEATROS

NOVETATS

De colp y volta, s' ha colcat en Manel Linares Rivas al primer puesto ab sa comedia en tres actes *Maria Victoria* darrerament estrenada en aquest teatro.

Seguintne las petxadas del modern teatro francès, sens perdre lo sabor castís de la terra, ha produhit en Linares Rivas una comedia ben humana.

Fuig per sistema d' efectismes rebuscats; no demana l' aplauso pero lo logra á copia de desentranyar els sentiments psicológichs dels personatjes que mou en l' escena.

De ben parlada prosa rublerta de fondos pensaments, no cau jamay en fals lirisme aquest autor qu' estereotipa de la vida real las figuras viventas de sas comedias, que totas semblan vers retratos de personas conegudas.

Bona sort ha tingut de trobar cómichs tan distingits com la María Guerrero, y la Suárez y en Ferrán Díaz de Mendoza, en Palanca, en Medrano, en Cirera y en M. Díaz de Mendoza qu' avansa cada día més.

Lo Paquito que fa en *Maria Victoria*, no pot trovar mellor intérprete d' el qu' ha trovat.

Lo finíssim desenfado de la viudeta Eugenia, surt ben remarcad en la senyoreta Suárez y las discretíssimas rahons del comte de Sierra Quebrada y de María Victoria, lluhexin á las mans blanques de la Guerrero y d' en Díaz de Mendoza.

En mans mes barroeras *Maria Victoria* ab son títol simbólich no hauria lluhit com lluheix ara.

En Manel Linares Rivas, pot estarn' ben content, porque l' han fet quedar be, esmerantse en son treball y en la presentació escénica de gust irreprotxable.

CATALUNYA (ELDORADO)

Fra Gabriel Tellez devía ser un frare molt net de clatell.

La comedia en tres actes *D. Gil de las calzas verdes* es bona mostra del ingeni subtil d' en Tirso de Molina, que ab tal nom, va amagar per es rúpols de conciencia, lo seu verdader, lo reverent mercenari.

Després de tres cents anys, encara son frescals, com la rosada que rodola per las fullas, las obras del travers religiós.

Cult, discret... pero atrevit en sos conceptes fou en Tirso de Molina; de má mestre va pintar las costums llicenciosas de son temps, fins á tal punt que sens fermes estisoradas, no 's poden donar á la llum en lo segle XX las obras del famós frare.

Discretament han interpretat lo *D. Gil* la Rosario Pino, en García Ortega, en Balaguer, lo gran mestre de la cómica espanyola y tots quants prengueren part en l' obra regositj de las massas.

La presentació apropiada en sos trajos y luxosa.

Lo públich... embadalit escoltant primors.

TIVOLI

Companyia d' ópera italiana y faltar *La Bohème* era impossible; per lo tant, la setmana passada probá de cantarse l' afortunat *spartito* de Puccini y son resultat ha sigut tant extraordinari, que ja se n' han donat cinch representacions y ab ellas hi han lograt grans

aplausos las Srtas. Santoliva y Casals y los Srs. Maristany Ferrarí, (en lo personatge de Rodolfo) Favaron, Serazzi y Banquells.

Lo mestre Sr. Pérez Cabrero, ha dirigit dita ópera ab maestría tant notable, que no semblava estessim en teatro de petita categoria, sino en lo gran Liceo y en época de mestres de primera.

Com siga que ja nostre públich está bastant saciat (en la present temporada) de *Marina*, sembla que la Empre a comprenent los seus interesos tracta dedonar alguna representació de *L' Africana* ab lo concurs del quadro que feya *Marina* adicionanthi la triple senyoreta Santoliva.

Preveyém un altre serie de plens, y felicitem á la Direcció per la bona pensada.

TIVOLI.—CONCERTS D' EUTERPE

Dos concerts ha donat la Societat Coral «Euterpe» en la passada setmana y han resultat dos éxits mes á aquesta llorejada societat coral y dos triunfos pera son director lo reputat mestre Sr. Rafart.

Totas las pessas foren estrepitosament aplaudidas, mereixent los honors de la repetició algunas d' ellas entre las que se deuen anotar las estrenadas en lo concert de inauguració de la present temporada y además *La farigola* que s' estrená en lo concert del día de Sant Joan.

La farigola es obra de nostre company en la prempsa Sr. Borrás de Palau, y ja la coneixíam per haverla sentida cantar á verdaderas celebritats entre ells lo Sr. Blanchart y la Srta. Gardeta y vist lo brillant éxit qu' havia obtingut sempre, son autor lo Sr. Borrás la ha arreglada pera coros y orquesta haventne sortit brillantment, demostrant ser un notable concertista.

També *La farigola* obtingué los honors de la repetició per aclamació general.

Lo quart concert de la temporada, tindrà lloch en lo próxim mes de Juliol y festivitad de Sant Jaume

UN CÓMICH RETIRAT.

Los petons del bresol

¡¡NO HI HA PROU OR !!

A mon filllet Alfonso

Quan menos ho esperansava,
vas veni al mon;
volgué ta mare amorosa
darme aquest goig
y 'n poch fill meu pert la vida,
tantost hi mor.

¡Pobreta quan resignada
sufri 'ls dolors!

Sols per' aixó has d' estimarla
sempre de cor

y si la veus may que plora,
dónli consol,

aixugant las sevas llágrimas
ab tos petons

que per molts que tu ni dongas
no podrás, no,

tornarli 'ls que t' ha dat ella
en lo bressol

que aquells, fill meu, ningú 'ls compra
¡¡no hi ha prou or!!

S. BRUGUÉS

Verbenas

Mentres la cassola fuma
ja hi há en fresch un bon vinet,
molt sería qu' aquesta festa
acabi ab algún bolet.

Dugas, guapas (?) de verbena
que m s que goig, me fan pena.

Llegim en un diari del dilluns:

«La conferència que ayer tarde debía dar en el Centro republicano instructivo de Vallcarca el concejal D. Tiberio Avila, tuvo que suspenderse por falta de concurrentes.

El tema era el siguiente «instrucción y progreso».

S'ha de confessar qu' el Sr. Avila es ben desgraciat en tot lo que 's refereix al tema indicat.

Quan se discutiren los presupostos municipals proposá la creació d' una cátedra d' árabe vulgar que podía esser útil als comerciants, y sols perque ell ho proposava 'ls seus companys van clavarli la cátedra al aygua.

Vol donar una conferència á Vallcarca, y s'ha de suspender per falta d' oyents.

Si 'ns vol creure, deixis d' instrucció y progrés, elegint lo tema «extermini de pollastres» y si 'ls paga ja veurá com no li faltarà concurrència.

✱

La Comissió del Festival Barcelonés va acordar l' altre dia suprimir lo concurs d' automóvils.

¡Planxa .. y en porto cent!

Creym que lo més sá hauria sigut que suprimissin tot lo programa avants de comensarlo, perque una de dos: ó la Comissió ha organísat péssimament totas las sevas festas ó als barcelonins no 'us bellugan ni 'ls miracles.

¡Llástima de subvenció acordada per l' Ajuntament; més valia ferla passar als obrers sense feyna, deixantse de festas ridículas!

✱

Ha mort la mare del nostre apreciat amich lo conegut y actiu republicá Sr. Mir y Miró.

Acompanyém al Sr. Mir y demés familia de la finada, en lo viu dolor que 'ls ha causat tan sensible perdua.

✱

La Joventut Socialista de Bilbao, ha celebrat un mitin pera protestar de la pena de mort

¿Quan comensarán las Asociacions católicas á donar motius en aquet sentit, fundantse en que no está en l' esperit de Deu 'l derramament de sang per homes, que com á tals están subjectes á errors irreparables!

Si 's tractés de fer una romeria ab un bon contingut de beatas y *hicas* de Maria, ja las veuriam bellugar á n' aquestas Asociacions.

Pero, tractantse de salvar la vida d' un semblant, deuen pensar:

«Que haya un cadáver más, que importa al mundo.»

✱

Las modistetas de Madrid están asociadas, en lo qual fan molt bé, pero es precis que no gastin lo temps en tonterias fent cabal d' oradors com un tal Francisco de Francisco que en un mitin celebrat l' altre dia 'ls deya que quan algú 'ls tiri algun *xicoleo* irrespectuós, vagi á comptarho á la presidenta, pera que aquesta, com á bona modista, *prengui las sevas midas*.

¡Y qu' en son de bromistas aquesta gent de Madrid! Mentres puguin fer un xiste, converteixen en xavacans los actes més importants y serios.

✱

Lo Tribunal Suprém ha condempnat al arcalde, y tinent d' arcalde de Bisbal de Panadés, á sufrir un mes y onze dias d' arrest y nou anys d' inhabilitació y multa, per haver expulsat d' un col legi electoral á dos notaris l' any 1902.

¡Llástima que aquet Tribunal girant la vista mes enrera, no pugui castigar á tots los que encare van tan campants y satisfets per la nostra ciutat, després d' haver tret notaris dels col-legis, trencat urnas y falsificat actas!

Quan lo cástich no 's fa extensiu á tots los que 'l mereixen, la justicia no queda en gayre bon lloch.

✱

No sempre 'ls negociets surten com un juheu desitja.

N'hi havia un anomenat Samuel de Girona que desitjava quedarse com per art d' encantament d' un grapat de mojadadas de terra de Gavá y Castelldefels; pero alguns individus que no badavan, no conformantse ab las manyas d' en Samuel recorrégueren als Tribunals, y encare que sembli poch, com qu' han lograt que siga admés dit recurs, ja es molt, tractantse d' un home tan poderós com en Samuel

Bo será fer present á qui desitja tanta terra, que com diu en Tolstoi, l' home en te prou ab la que necessita per la seva sepultura.

✱

Galantment invitats per lo senyor Narbon empresari del anomenat *Pabellón de Verano*, instalat en la Rambla de Catalunya, prop de la Granvia acudirem á dit pabelló, ahont tinguerem lo gust d' admirar uns bonichs *automatas de sa invenció* constituits en intérpretes (?) de bonicas obretas de magia y gran espectacle que no declaman ells, sino actrius y actors que treballan d' *ocultis* y es llástima perqué ho fan molt bé. Lo decorat del petit teatro de fantoches y demés particulars escénichs, son deguts als reputats escenógrafos Srs. Moragas, Alarma y Urgellés y son cuydats ab verdadera espléndidesa, per la qu' es d' esperar que el *Pabellón de Verano*, dels molts establiments de la seva classe, será 'l mes concorregut majorment tenintse en compte la variació que lo Sr. Narbon pot donarhi ja que conta ab més de quaranta obras diferentes.

En los intermedis dona projeccions cinematográficas ab l' aparato colcat al detrás del escenari, per lo que s' evita tota classe de perill que 's pogués presentar y que per desgracia es sumament facil á tots los demés locals de la mateixa classe.

✱

Lo diumenge passat fou colocada una lápida en lo carrer de Mirallers y en la casa ahont nasqué 'l conseqüent republicá D. Francisco Pi y Margall.

Al acte de la colocació d' aquesta lápida conmemorativa del naixement del tan ilustre patrie, que tingué lloch 'l dia 29 d' Abril de 1824, hi assistiren numerosas societats avansadas y un gros número d' admiradors del home senser y ferm.

Ara, sols falta, pera que Barcelona deixi ben remarcad lo mérit d' un dels seus fills mes preclars, que se li aixequi prompte un monument, lo qual segons se diu s' emplassará en lo Passeig de Gracia creuhament ab la Diagonal, si alguns senyors dels que per allí 's passejan en carretel-la no logran que no s' aixequi en tal lloch la estatua d' un home

que segons ells no era digne de *rozarse* ab la aristocràcia perquè no anava á missa.

*

Diuenge passat en el «Centre Federal» de Tarragona va efectuar-se una extraordinària funció, representant ab molt èxit una xistosa humorada en vers titulada *Sanson y Borilla ó la Vengansa de un payés y Neriz ensancrentada*, original dels nostres es imats col·laboradors els joves V. Cadés y A. Daroca (Albertet de Vi franca), la qual, el pú·lich que invadia el local la va aplaudi ab gran manera.

Per fi de festa va posarse en escena un juguet còmic original del versaire A. Ribas Ll. titulat *La fonda de la Industria*, sent també del agrado dels espectadors.

Doném la nostra enhorabona als novel·lis autors.

*

«Hay que comprimirse» com diuen á *La Verbena de la Paloma*, y com s'hauria de dir á una simpàtica tabernera del carrer de Xuclá.

Dos joves van pararse devant de la taberna *residencia* de la tabernera en qüestió, y un d'ells tingué á be consultar lo relotje; pore en mal hora va ferho perquè a tabernera va arrancarli de las mans mentres cridava: «¡Pillo! ¡Lladre Granuca!»

Lo jove va quedar com si li haguessin engegat una calderada d'aygua bullenta, y quan va poguer enrahonar va preguntar de lo que 's tractava á lo qual va contestar la tabernera que 'l jove en qüestió s'havia apoderat del relotje del marit d'ella.

Pero 'l marit qu'estava á la vora va desmentir á la seva dona ensenyant lo relotje que tenia encare á la butxaca.

Allavoras lo jove va aná á buscar á un municipal qui preguntá com se deya á la tabernera. Aquesta va contestar que hi posés lo nom que li dés la gana, y la cosa va quedar com si no hagués passat res.

Pero á n' al jove 'l susto que va tenir ningú li paga.

*

Diumenje prop-pasat, al saló del antich restaurant de *ca'n Culleretes*, s'hi reuniren la Junta de la Societat «Clarís» ab los individuos del Jurat del Certamen literari celebrat recentment per la mateixa y autors premiats al objecte de celebrar ab un ápat l'èxit d'aquell important acte.

Al final del tech, molt ben servit pe 'ls amos. pare y fill Srs. Regás y al destaparse 'l champagne, iniciá 'ls brindis de rúbrica nostre estimat company *de casa* «Pepet del Carril» ab una adecuada improvisació en vers de las sévas seguintlo 'ls demés escriptors llorejats Srs. Alsina y Clos, Vives Burrell, Srinyach Senties, (Secretari del Jurat) Cañellas, Comas, Albert, Almar y Casals y Bover siguent tots ells molt aplaudits. Aquest últim llegí fragments del seu preciós poema *El triomf del amic*.

En Barbany doná á coneixe 'l monólech séu, rigurosament inédit, *De punt*, pròxim á estrenarse, qual treball acredita la marca de fàbrica del seu autor. Fou molt celebrat.

Antes del sopar lo fill del amo senyor Regás fotografí als comensals y acabá la festa ab un resum del president de la Societat senyor Astort.

Regná molt entusiasme per la Literatura.

ESPIGOLANT

(1) *Coplas á duo ab música de F. JORDÁ*

CORO

Que si per xó res va á l' hora
no 'ns havém pas de espantar,
aném avant, avant sempre,
qu' endarrera hi van los cranchs.
Avant, avant.

— Are diuen que 'l Pelayo
ha fet com els barcos grans.
Ja ha arribat fins á Marsella
que mireu qu' es caminar.

— Y encare hi há qui critica,
que la marina res val...?
Qualsevol día, 's presenta,
al Tibidabo volant.

— Una majordona, 'm deyan
que ha tingut un xicot gras;
Y com un miracle tenen
lo que jo veig natural.

— Es que tú, potser no 't fixas,
y el miracle jo veig clá.
que 'l xicot, ja du corona
lo mateix que 'ls capellans.

— Are 'l pa, venen á kilos
úlich modo de apujars,
que s' ens apuja d' un céntim
pel sistema decimal.

— Es que no es tan sols un céntim,
es que 'l fan dolent y car,
ple de sossa, guix y sofre...
per matans mes aviat.

— El Japó, va dánt sumanta
apoyada del nas llarch (')
El rus reb, hi va fent l' home,
perque 's veu qu' es molt mes gran.

— Pro aquí baix, tenim l' adagi,
y el tenim en catalá ..
que qui ab canalla s' enreda,
ne surt ab el cap macat.

— La situació perilla..
sento á dir, ja fa molts anys,
com més vá, més s' embolica,
y estém mals, ¡estém molt mals!

— Pro si us fixeu, en els toros
está dé gent á vessar ..
que las banyas nos agradan
com á festa nacional.

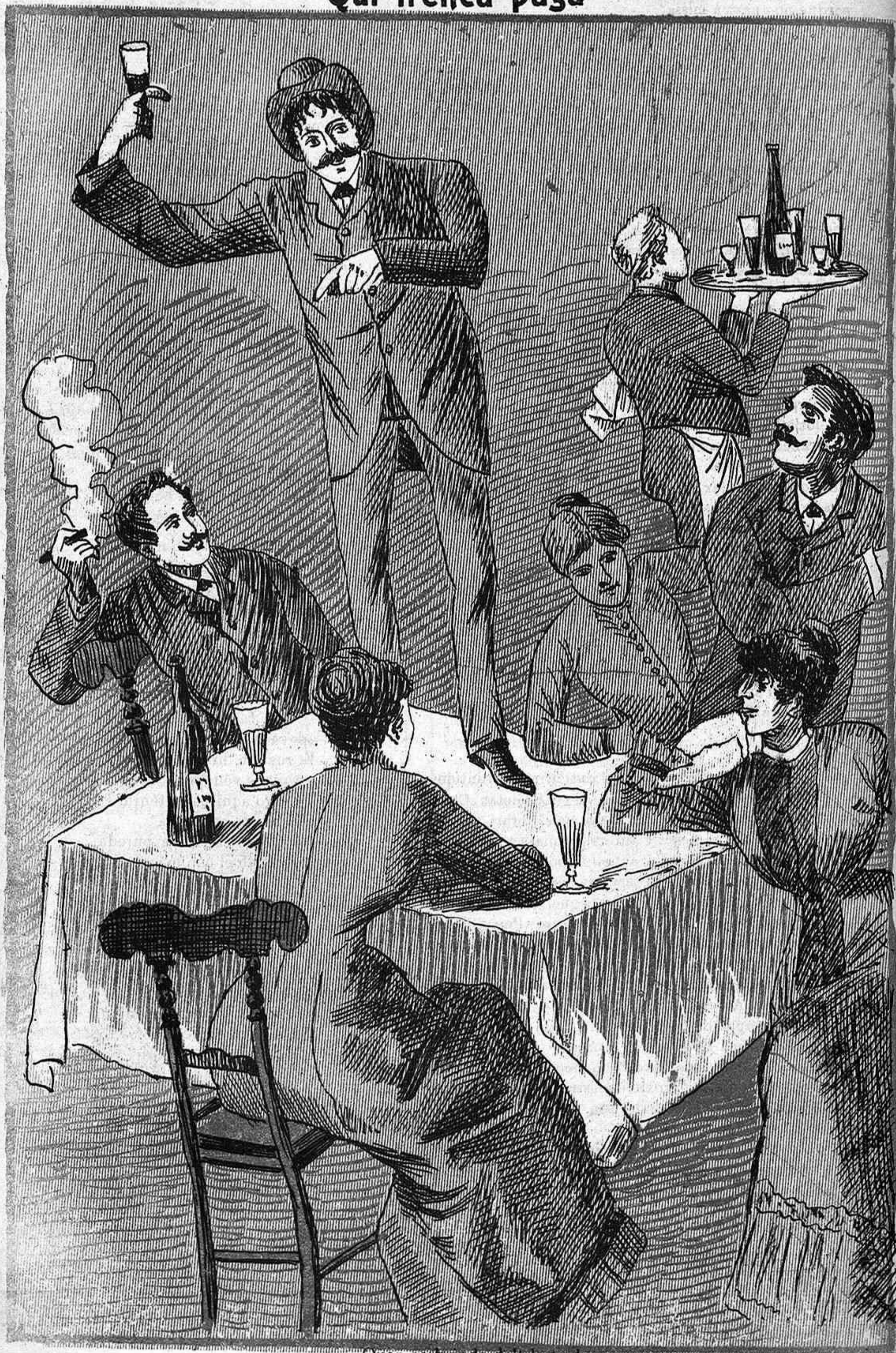
— Entre França y l' Inglaterra,
lo pastel ja s' han armat,
y 's quédan de Marruecos,
lo que 's milló per quedars.

— Y tu 't pensas, que l' Espanya
ha dormit com sempre fa...?
Donchs t' enganyas; porque ella...
pagará los plats trencats.

E. MOLAS

(1) Cantadas per la secció coral del Ateneo Obrero Martinense.

Qui trenca paga

Quan se brinda dalt la taula
de cristall se fa ruptura...
Els trencaràn, pero l' amo
ja 'ls portará la factura.